

Remissyttrande 2011-10-31

M2011/2439/Ke

Registratorkontoret
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över rapporten "Nedskräpande och uttjänta fritidsbåtar", ärendenummer M2011/2439/Ke

Sammanfattning

Svenska Kryssarklubben anser att uttjänta fritidsbåtar inte är ett miljöproblem i dagsläget vilket också konstateras i Naturvårdsverkets rapport. Det är i huvudsak båtar under 5 meter som riskerar att skräpa ner, dels på grund av det stora antalet (ca 500 000) men också för det ringa värdet som båten utgör för sin ägare. Det är således viktigt att eventuella kostnader för skrotning, både vad avser producenter och båtägare drabbar rätt båtkategori och rätt målgrupp.

Kryssarklubben anser att för nyproducerade båtar ligger införandet av ett producentansvar i linje med vad som gäller för andra typer av produkter. Införandet av producentansvar bör ske på EU-nivå, så svenska leverantörer inte missgynnas. Kryssarklubben förordar finansieringsalternativ 3 som Naturvårdsverket föreslagit men med den skillnaden att fonden byggs upp av ett fastställt skrotningsbelopp per modell för nyproducerade båtar.

Kryssarklubben anser inte att det är befogat att bygga upp ett särskilt fritidsbåtsregister för att försöka spåra båtägare till nedskräpande båtar. Det skulle medföra betydande administration och kostnader av typ "det kostar mer än det smakar". Båtar under 5 meter riskerar vid införandet av ett fritidsbåtsregister att inte registreras, i synnerhet gäller det äldre båtar som är nära till skrotning. Ett obligatoriskt krav på båtförsäkring, kombinerat med identifieringsmöjligheter på varje båt, skulle medföra goda möjligheter att spåra båtägare utan behov av ett särskilt båtregister.

Kryssarklubben anser att en statligt finansierad skrotningspremie ska införas för att få båtägare att lämna sina uttjänta båtar till skrotning under en övergångsperiod.

Kryssarklubben bifaller rapportens förslag att lagen och förordningen om flyttning av fordon även ska gälla fartygsvrak.

Kommentarer till förslaget

2.4 Det historiska avfallet och återvinningsbehovet

Svenska Kryssarklubben anser att uttjänta fritidsbåtar inte är ett miljöproblem i dagsläget vilket också konstateras i Naturvårdsverkets rapport. Hur situationen kommer att se ut framöver är oklart då den globala konjunkturen har lett till en omfattande avmattning av nyproduktion av fritidsbåtar. Det är också mycket viktigt att fastsälla hur en eventuell nedskräpning kan komma att se ut med avseende på båttyp och båtstorlek. Sannolikt kommer båtar under 5 meter att dominera en eventuell nedskräpning, inte enbart för att de utgör den största andelen (58,9 %) utan också för att de ofta finns utspridda runt våra kuster, dvs är ej beroende av någon hamn. De utgör dessutom ett begränsat ekonomiskt värde för ägaren och därmed ett begränsat incitament till omhändertagande. Båtar över 5 meter finns i allmänhet i någon fritidsbåthamn och därmed är ägandefrågan oftast enkelt att klarställa. Dessa båtar utgör också en avsevärd kapitalansamling för båtägaren och vårdas i allmänhet mycket väl. Det kan förmodas att även om inte dessa har evigt liv så kommer en eventuell nedskräpningsfas inte att inträffa inom en överskådlig tid. För mycket stora båtar, 10 – 15 meter är problemet om möjligt än mindre. De utgör dessutom enbart 2,5 % av det totala båtbeståndet. Det är således viktigt att eventuella kostnader, både vad avser producenter och båtägare drabbar rätt båtkategori och rätt målgrupp.

För båtar av stål och aluminium utgör skrovet ett inte ringa värde och bör kunna återvinnas medan forskningen och kunskapen om återvinning av plastbåtar är bristfällig. Problemet utgörs förmodligen snarare av omhändertagande/skrotning än om återvinning.

3. Att införa ett producentansvar för fritidsbåtar i Sverige

För nyproducerade båtar ligger införandet av ett producentansvar i linje med vad som gäller för andra typer av produkter. Kryssarklubben förordar finansieringsalternativ 3, med den skillnaden att fonden byggs upp av ett fastställt skrotningsbelopp för nyproducerade båtar för framtida omhändertagande.

För att underlätta införandet och marknadsföringen av ett skrotnings- och omhändertagande/återvinningssystem borde statlig finansiering införas genom erbjudande av skrotningspremie under en övergångsperiod.

4. Att driva frågan inom EU för att på sikt få ett producentansvar för fritidsbåtar inom unionen

Svenska Kryssarklubben anser att utvecklingsarbete rörande inlämning, omhändertagande, återvinning och finansiering för skrotning och återvinning/omhändertagande av en båt ska hanteras på EU-nivå. Visst nationellt utvecklingsarbete kan sannolikt påskynda utvecklingsprocessen, men dessa frågor behöver lösas gemensamt på EU-nivå. Avgränsade nationella lösningar, utöver ren försöks- och forskningsverksamhet skulle sannolikt, hur de än utformas, komma att medföra kostnader av olika slag som försämrar svenska båtillverkares konkurrensförmåga gentemot utländska båtillverkare.

5. Att kunna spåra ägare

Olika teoretiska modeller tas upp i remissmaterialet. Svenska Kryssarklubben anser att det måste eftersträvas enkelhet, kostnadseffektivitet och långsiktigt hållbara system och processer. Att till exempel bygga upp ett särskilt båtregister för att kunna spåra båtägare är onödigt och skulle medföra betydande administration och kostnader av typ "det kostar mer än det smakar", vilket även tydligt bevisas av den avgiftsnivå som transportstyrelsen tillämpar. Båtar under 5 meter riskerar vid införandet av ett fritidsbåtsregister att inte registreras, i synnerhet gäller det äldre båtar som är nära till skrotning. Båtar över 5 meter finns i allmänhet i båthamnar där båtplatsregister klart visar ägarförhållandet. Ett obligatoriskt krav på båtförsäkring, kombinerat med identifieringsmöjligheter på varje båt, skulle också medföra goda möjligheter att spåra båtägare utan behov av ett särskilt båtregister.

Remissyttrande 2011-10-31
M2011/2439/Ke

6. Att ändra reglerna för att ge kommunerna bättre möjligheter att omhänderta vrak

Svenska Kryssarklubben vill avslutningsvis understryka betydelsen av att kommunerna ges ett ökat ansvar för omhändertagande av övergivna och nedskräpande båtar. I dagsläget medför gällande regelverk så oklara ansvarsförhållanden att övergivna båtar skulle kunna bli liggande kvar som vrak och skräpa ner den marina miljön under en längre tid.

Per Berkhuisen
Kanslichef

Svenska Kryssarklubben

Kopia till: Svenska Seglarförbundet, Svenska Båtunionen